

door Norbert HOSTYN

In vorige bijdragen (1) zagen we hoe Oostende na 1914-1918 de uitbreiding zocht in Oostelijke richting, naar Bredene toe : de O.P.E.X. of - meer officieel - de "Vuurtorenwijk".

De O.P.E.X. - van in den beginne "psychologisch" van de rest van de stad "afgesneden" door het havengebied - is als het ware een op-zich staand geheel.

De wijk heeft trouwens nog heel wat van haar oorspronkelijk interbellum-karakter bewaard.

De overige uitbreidingen uit die tijd sloten uiteraard wél aan met de laat-19de eeuwse stad (2) : westwaarts het "Westerkwartier" (komt grosso-modo overeen met de H. Hartparochie), "De Blok" en "De Nieuwe Blok" (3), althans het gedeelte ingesloten door de "vork" Torhoutsesteenweg-Nieuwpoortsesteenweg; een wijk met in hoofdzaak maar niet exclusief meer volkse woningen (Sinte-Godelieveparochie) (4).

Naar het zuiden toe de wijk Sint-Jan en zuidoostelijk de "Conterdam".

Bij dit alles fungeert de Koninginnelaan zowat als scheidingslijn tussen het laat 19de eeuwse stadsdeel en de meer recentere woonwijken.

HET WESTERKWARTIER...

... begon haar opgang pas rond 1900. In 1906 was de groei van die stadswijk dermate gevorderd dat de stichting van een nieuwe parochie zich opdrong (5). Dit gebeurde in 1908. Aan de parochiekerk, de H. Hartkerk was men pas in 1914 beginnen bouwen. Oorlogsomstandigheden waren er de oorzaak van dat die kerk pas in 1927 voltooid zou geraken. De oorlog zette uiteraard ook een rem op de normale ontwikkeling van dit stadsdeel; maar de groei en bloei zou na 1918 echter snel hernemen.

SINT-JAN, CONTERDAM, MEIBOOM

De wijken van de Sint-Jansparochie (Blauw Kasteel, Boterput), voorheen een schaars bewoond gebied met hoevetjes, melkerijen, afspanningen, bewoond door lompenhandelaars en koetsiers, kregen vorm in de twintiger en dertiger jaren.

De kerk zelf werd in 1933 ingewijd (6).

De Sinte-Katharinaparochie (Conterdam) was al in 1912 opgericht, maar het was na 1914 pas dat deze volkse wijk achter het Maria-Hendrikapark en langs de spoorweg een sterke bevolkingstoename en dito bebouwing kreeg.

Achtergrondinformatie bij de Conterdam en de Meiboom is minder gemakkelijk te vinden. Voor wat volgt baseren we ons op een Zee-wacht-bijdrage van 04.09.1987, gesignd "Johan-Katrien".

Reeds vanaf 1744 was men begonnen de schorrelanden, later de Katharinapolder genoemd, uit te dijken. Hierbij moesten heel wat waterlopen gegraven worden. Deze kwamen allemaal samen aan "Den Conterdam" en vormden daar de Camerlinckse, die met de zee verbonden was door middel van sluizen. Tegen de dam of dijk van de Katharinapolder, woonden enkele boeren in verspreide boerderijen. Hun vee vond voedsel in de vette, drassige weiden. Steenovens

waren bovendien de grond aan het ontginnen. Toendertijd was dit gebied nog parochiaal afhankelijk van de moederkerk Sinte-Anna van Stene-dorp.

In 1877 waren er al enkele huizen gebouwd langsheen de Wateringsstraat (de Garre) en de Gistelsesteenweg. Tijdens de tweede wereldoorlog werden deze echter platgebombardeerd.

Bij de eeuwwisseling, en vooral tussen 1900 en 1914, stelden enkele steenoven-eigenaars hun grond te koop voor bouwdoeleinden. In korte tijd werd toen veel gebouwd, en de eigenlijke Konterdamkerk ontstond. In 1910 telde men zo op de Konterdam 203 huizen en op de Meiboom 122 huizen met een gezamenlijk inwonersaantal van om en bij de 2.000 bewoners. Het waren voornamelijk spoorweg- en havenarbeiders, militairen en enkele douaniers die er zich kwamen vestigen om alzo dicht bij hun werk te wonen.

Een nieuwe parochie

Als gevolg van deze toenemende bebouwingen en snelle bevolkingsaan-groei, werd in 1912 een afzonderlijke parochie Konterdam-Meiboom gesticht. Ze kreeg als patroonheilige "Sinte-Katharina" mee.

Het was E.H. Franciscus Gustavus DEVOS die op 1 april 1912 bij de bisschop van Brugge, Mgr. WAFFELAERT, geroepen werd. Hij kreeg de opdracht een nieuwe parochie op te richten te Stene-Konterdam, samen met de Meiboom. Meteen was E.H. DEVOS pastoor geworden, echter de armste van het bisdom, want zijn parochie was er één zonder kerk, pastorie en traditie.

De plechtige inhuldiging van pastoor DEVOS op zijn nieuwe parochie, greep plaats op 21 april 1912. De bevolking ontving hem met open armen en leefde in een echte feeststemming.

Tussen 1920 en 1940 werden dan de eerste huizen gebouwd langsheen de Steenovenstraat en de Vanderstichelenstraat, alsook langsheen de Zandvoordeschorredijkstraat.

In 1937 werd de kerk, eigendom van de kerkfabriek, opgericht in de Guido Gezellestraat.

-
- (1) Zie De Plate 86/23, 57, 70, 153 en 245.
  - (2) Waarvan het getekend vogelvluchtperspectief getekend door Ch. DE BRUGARDAN in 1878 een mooi beeld heeft (zie De Plate 86/17, 50, 76, 113, 177 en 215).
  - (3) O. VILAIN, Oostendse aardrijkskunde, in Langs de Oostendse Kateien, Oostende, 1974, p. 136.
  - (4) J.B. DREESSEN & G. VANDAMME, Geschiedenis van een parochie te Oostende : Sinte-Catharina vergaan... Sinte-Godelieve ontstaan, Oostende, 1984.
  - (5) men leze daarover : G. BILLIET, Omtrent de oprichting van de H. Hartparochie en de H. Hartkerk, in Ostendiana V, Oostende, 1986, p. 189 ev.
  - (6) Het essentiële over de geschiedenis van het stadsdeel dat overeenkomt met de huidige Sint-Jansparochie staat reeds te boek, zodat we er hier niet in-extenso dienen op in te gaan : E. DESCHEPPER, Geschiedenis van de Sint-Jansparochie te Oostende 1924-1974, Oostende, 1974.

(vervolgt)